

ТЕСТ ЗА ИЗХОДНО НИВО

1. Кои от посочените изследователи обясняват същността на понятието „власт“?

- А) Хана Арент, Мишел Фуко
- Б) Имануел Кант, Едмънд Бърк
- В) Джон Мил, Георг Хегел
- Г) Томас Хобс, Джон Лок

2. Коя държава е „суверенна“?

- А) Която се управлява от суверен и легитимен държавник – монарх или президент.
- Б) В която източникът на властта и вземането на решения е волята на народа.
- В) Която сама определя устройството и политиката си във всички сфери
- Г) В която населението е обединено в общо политическо тяло

3. Когато в държавата народът непосредствено изразява волята си и непосредствено участва във вземането на политически решения, демокрацията е:

- А) пряка
- Б) представителна
- В) либерална
- Г) популистка

4. Коя от посочените процедури е елемент на пряката демокрация?

- А) местни избори
- Б) избори за президент
- В) европейски избори
- Г) референдум

5. При коя избирателна система се избира кандидатът, който е получил най-много гласове?

- А) пропорционална
- Б) мажоритарна
- В) преференциална
- Г) смесена

6. Кои от посочените отговори съдържат само социални права?

- А) право на лична свобода и неприкосновеност, свобода на движение
- Б) право на труд, право на общественно осигуряване
- В) право на избор на местоживеене, право на здравно осигуряване
- Г) право да избират и да бъдат избирани, право да подават жалби

7. Изпълнете поставените задачи.

◇ *Посочете аргументи в полза на твърденията за значението на понятието „гражданин“.*

„човек, който живее в град“:

.....

.....

.....

.....

„човек, който има правния статут на гражданин на дадена държава и се ползва от нейната защита“:

.....

.....

.....

.....

„човек, който се ангажира с общите дела и активно участва в тяхното устройване“:

.....

.....

.....

.....

◇ *По какво трите значения на термина си приличат (допълват) и по какво се различават?*

.....

.....

.....

.....

.....

8. Кои процеси очертават контурите на модерния свят?

.....

.....

.....

.....

9. Дефинирайте понятието „гражданско общество“.

.....

.....

.....

10. Обяснете същността на „негативната“ и „позитивната“ концепция за свобода. Посочете имената на конкретни учени, които ги поддържат.

Концепции за свобода	Същност	Представители
Негативна		
Позитивна		

11. Посочете форми на еднопосочна зависимост на едни хора от други, които не са форма на господство.

.....

.....

.....

12. Дайте пример за легитимни форми на принуда.

.....

.....

.....

13. Обяснете защо философите на Просвещението развиват идеята за „отхвърляне на всички авторитети“?

.....

.....

.....

14. Запишете основните функции, които изпълнява държавата. Обяснете по какъв начин става това?

Основни функции	Начин на изпълнение
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	

15. Посочете примери за всеки от отделните видове институции. Какви функции изпълняват те?

Вид институция	Пример	Функции
Държавни институции		
Стопански институции		
Финансови институции		
Образователни институции		
Културни институции		
Спортни институции		
Информационни институции		

16. Какви форми на ученическо самоуправление познавате?

.....

.....

.....

◇ Могат ли тези форми да бъдат идентифицирани като форми на гражданско участие на учениците? Аргументирайте се.

.....

.....

.....

.....

17. Какви типове национална идентичност познавате? Какви са особеностите на консолидирането им?

Типове национална идентичност	Особености на консолидирането

18. Каква е разликата между патриотизъм и национализъм?

.....

.....

.....

19. Отговорете на поставените въпроси.

◇ Какво означава понятието „етническа общност“?

.....

.....

.....

◇ Кога и защо една „етническа общност“ се превръща в „етническо малцинство“? Какви са последиците от това?

.....

.....

.....

20. Обяснете значението на понятието „малцинство“ и посочете конкретни примери.

.....

.....

.....

◇ Възможно ли е в малцинството да има представители на различни етнически или религиозни общности? Аргументирайте се.

.....

.....

.....

◇ Възможно ли е да съществува малцинство, в което да има членове на мнозинството? Аргументирайте се.

.....

.....

.....

ОТГОВОРИ И БРОЙ ТОЧКИ						
Задачи 1 – 6	1. А) 0,25 т.	2. В) 0,25 т.	3. А) 0,25 т.	4. Г) 0,25 т.	5. Б) 0,25 т.	6. Б) 0,25 т.
Задача 7	Пълният отговор на задачата се оценява с 2,25 т. По 0,5 т. за всеки верен елемент от първи въпрос на задачата. 0,75 т. за отговор на втори въпрос от задачата. Възможни са различни отговори. При оценяването им да се вземат под внимание представените аргументи!					
Задача 8	Пълният отговор на задачата се оценява с 1,25 т. По 0,25 т. за всеки верен елемент Велики географски открития; Реформация и последвалите я религиозни войни; Развитие на науките; Индустриална революция; Просвещение					
Задача 9	0,5 т. за вярно посочена дефиниция на понятието „гражданско общество“ – общество от независими граждани и независими сдружения на гражданите. Възможна е друга формулировка на дефиницията, но задължително вярна!					
Задача 10	Пълният отговор на задачата се оценява с 2 т. По 0,5 т. за всяка вярно посочена същност. По 0,25 т. за всеки вярно посочен представител					
	Концепции за свобода		Същност		Представители	
	Негативна		Свободата се определя чрез отсъствието на нещо		Томас Хобс Джон Лок	
	Позитивна		Свободата се определя чрез наличието на нещо		Георг Хегел	
Задача 11	Пълният отговор на задачата се оценява с 0,5 т. По 0,25 т. за всеки верен елемент Отношенията между родители и деца; Отношенията между учител и ученик Възможни са и други примери, но задължително верни!					
Задача 12	Верният отговор на задачата се оценява с 0,25 т. Глобите, налагани на водачите на МПС по силата на Закона за движение по пътищата. Възможно е посочването на друг пример, но задължително верен!					
Задача 13	Верният отговор на задачата се оценява с 0,5 т. За мисленето в епохата на Просвещението следването на авторитети е равносилно на сляпо подчинение на чуждата воля, на ограниченост и ирационалност.					
Задача 14	Пълният отговор на задачата се оценява с 4,5 т. По 0,25 т. за всяка вярно посочена функция. По 0,5 т. за вярно дефиниран начин на изпълнение за всяка от посочените функции.					
	Основни функции		Начин на изпълнение			
	Отбрана		Чрез въоръжените сили, които всяка държава притежава			
	Дипломатия		Чрез мирни отношения, осъществявани от дипломатическите служби			
	Поддържане на публичен ред		Чрез специални вътрешни органи – полиция, жандармерия, следствие и наказателен съд			
	Законодателство		Чрез законодателната власт			
	Правораздаване		Според законите чрез различните видове съд			

	Събиране на данъци	Според законите по установен механизъм
	Възможно е учениците да запишат основните функции на държавата в ред, различен от посочения!	
Задача 15	Пълният отговор на задачата се оценява с 5,25 т. По 0,25 т. за всеки вярно посочен пример за вид институция. По 0,5 т. за вярно представени функции на всяка от посочените институции. Възможно е посочването на много и различни институции. За получаване на съответния брой точки е достатъчно ученикът да е посочил само една институция от съответния вид. При оценяването да се обърне внимание как са формулирани функциите, изпълнявани от посочените институции!	
Задача 16	Пълният отговор на задачата се оценява с 1,5 т. По 0,25 т. за всяка вярно посочена форма на ученическо самоуправление. 0,5 т. за отговор на поставения въпрос. Форми на ученическо самоуправление: участие в организирането на училищния живот и училищната общност; участие в организационното развитие на училището; обратна връзка за училищните дейности както за избираемите, така и за факултативните учебни часове, включително за училищния учебен план; изразяване на мнение по въпроси, които ни засягат пряко, но и по такива, засягащи живота на общността. При оценяване на поставения въпрос да се вземат под внимание аргументите на учениците!	
Задача 17	Пълният отговор на задачата се оценява с 1,5 т. По 0,25 т. за всеки вярно посочен тип национална идентичност. По 0,5 т. за вярно обяснени особености на консолидирането на всеки тип национална идентичност.	
	Типове национална идентичност	Особености на консолидирането
	Етническа	Около виждания за общ етнически произход, свързан с определени традиции, култура, история и др.
	Политико-гражданска	Приемане на определени права и правила, валидни за държавата
	Възможни са други, различни от посочените формулировки на отговорите, свързани с особеностите на консолидирането, но задължително верни!	
Задача 18	0,5 т. за верен отговор. Патриотизмът в значението му на „<i>любов към дадена страна</i>“ е насочен към създаване на съвместно съжителство и с други народности. Национализмът може да създаде условия за противоречия между мнозинството и малцинствата. Възможен е друг, различен от посочения отговор, но задължително верен!	
Задача 19	Пълният отговор на задачата се оценява с 1 т. 0,5 т. за вярно обяснено значение на термина етническа общност. 0,5 т. за верен отговор на поставения въпрос. Етническа общност – група от хора с еднакъв произход, обща територия и историческо минало и еднакви културни белези – език, религия, обичаи.	

	Етническата общност се превръща в етническо малцинство, когато доминиращата етническа общност постави акцент върху различието на другите етнически общности. Това води до асимилация, дискриминация, геноцид. Възможни са други, различни от представените отговори, но задължително верни!
Задача 20	Пълният отговор на задачата се оценява с 2 т. 0,5 т. за вярно обяснено значение на понятието „малцинство“. По 0,25 т. за всеки вярно посочен пример. По 0,5 т. за верен отговор на всеки от поставените въпроси. Малцинство – група от хора, които споделят особено мнение по даден въпрос, но нямат силата и властта да го наложат. Етническо малцинство; религиозно малцинство Да, възможно е – в парламентарното малцинство може да има представители с различен етнически или религиозен произход. Да, възможно е. Аргументите може да бъдат сходни с аргументите по предходното условие на въпроса. В парламентарна партия, възникнала на етническа основа, която е малцинство в парламента, може да членува и да е депутат човек от мнозинството – който е с различен етнически произход от този на мнозинството от членовете на партията. Възможни са и други, но задължително верни отговори!

За преобразуване на точките в оценка се прилага формулата:

$$K = 1 + \frac{5 \cdot n}{N_{\max}}$$

където:

K – цифрова оценка

n – получен брой точки от ученика на теста

N max – максимален брой точки на теста.

Брой получени точки	Оценка
0 – 9	Слаб (2)
10 – 12	Среден (3)
13 – 17	Добър (4)
18 – 22	Много добър (5)
23 – 25	Отличен (6)

Посоченият общ брой точки на теста и точките за отделните задачи са примерни.